Ministerie van Defensie

Aan	STASDEF
Van	PDGB
Afgestemd met	DJZ, DCo, HDFC, CDS
In afschrift aan	MINDEF

TER BESLISSING

Datum
1 oktober 2026

Onze referentie
MINDEF20260066573

Opgesteld door
[redacted]
Bel Mdw Industrie
KD:Ambtelijke leiding
T + 316 [redacted]
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Beantwoording Schriftelijke Vragen over de aangehouden motie waarin de regering wordt opgeroepen om bij defensie-inkopen uitsluitend in te zetten op Nederlandse en Europese producenten

Aanleiding
Op 15 september 2026 hebben de leden Keijzer (Keijzer) en Nanninga (JA21) aan Defensie vragen gesteld over de aangehouden motie waarin de regering wordt opgeroepen om bij defensie inkopen uitsluitend in te zetten op Nederlandse en Europese producenten.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd in te stemmen met het verzenden van de bijgevoegde beantwoording op de schriftelijke vragen van de leden Keijzer (Keijzer) en Nanninga (JA21) aan de Kamer.

Kernpunten
- De vragen hebben betrekking op de noodzaak tot het afbouwen van ongewenste afhankelijkheden op het gebied van supervezels.
- Defensie ziet noodzaak om meer controle te kunnen uitoefenen op de herkomst van supervezels. Daarom heeft u de Kamer in de Kamerbrief Defensie Actieplan Nederlandse supervezelindustrie (Kamerstuk 2026Z19445) geïnformeerd over de gekozen beleidslijn. Defensie heeft (o.a.), in goede afstemming met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Buitenlandse Zaken, Europese herkomsteisen voor supervezels geformuleerd die worden ingezet bij aanbestedingen (of bij lopende contracten) voor militaire producten waar supervezels in verwerkt zijn. Uitgangspunt is gebruik te maken van Nederlandse of Europese leveranciers, er juridische belemmeringen of operationele redenen zijn om hiervan af te zien, of onterechte prijsopdrijving door bedrijven die hier misbruik van maken.
- De beantwoording van deze Kamervragen is in lijn met de Kamerbrief Defensie actieplan Nederlandse supervezelindustrie en de 3 sets Kamervragen die zijn gesteld door de leden Jagtenberg en Belhirch (beiden D66), Van Lanschot en Bühler (beiden CDA) en het lid Ten Hove (Groep Markuszower) welke op 21 september aan de Kamer zijn verzonden.

Toelichting
Financiële overwegingen
Het opnemen van herkomsteisen en het inzetten van deze eisen bij aanbestedingen, brengt het risico van hogere projectkosten met zich mee. In voorkomend geval worden de meerkosten binnen de eigen begroting opgevangen.
Voor structureel hogere kosten moet dekking zijn. Als er geen additioneel budget beschikbaar is of komt, dan heeft voorliggende keuze mogelijk effect op de kwaliteit of kwantiteit van het project, of andere geplande projecten/maatregelen en moeten keuzes worden gemaakt.

Juridische overwegingen
Het opnemen van herkomsteisen is conform Europese regelgeving op het gebied van het aanbestedingsrecht alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden. Er moet goed worden onderzocht of het opnemen van dergelijke eisen in het inkoopbeleid ook daadwerkelijk uitvoerbaar zal zijn bij het verwerven van de betreffende eindproducten, omdat -voor zover bekend- dit nog niet eerder in rechte is getoetst. Wanneer in een concreet project het stellen van dergelijke

herkomsteisen met succes in rechte zou worden aangevochten, zal dit kunnen leiden tot financiële consequenties en vertragingen voor het betreffende project.

Communicatie
Niet van toepassing.

Overwegingen Uitvoering
Een uitvoeringstoets is noodzakelijk om te bezien of er juridisch voldoende werkbare mogelijkheden zijn om de herkomsteisen effectief af te kunnen dwingen, deze is tot nu toe niet uitgevoerd.
Het is cruciaal om de mogelijkheid te behouden om af te wijken van de herkomsteisen wanneer te significante prijsstijgingen of een te groot risico voor de leveringszekerheid wordt voorzien. Indien additioneel budget benodigd is om de kwaliteit en kwantiteit van het project te garanderen, kan dit leiden tot keuzes in andere geplande projecten.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt
Gegevens van de steller en ondertekenaar zijn gelakt in verband met bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID